Aan de gemeenteraden van de gemeente Dantumadiel en Noardeast-Fryslân

Datum: donderdag 2 december 2021
Betreft: WOR Initiatiefvoorstel art 23. derde lid. Ongevraagd advies betreffende de gevolgen die kunnen voortvloeien uit bestuurlijke standpunten colleges inzake het evaluatie rapport Centrumregeling.
Kenmerk: OR 1003-02122021
Behandeld door:

Geachte leden van de gemeenteraad,

De ondernemingsraad van de gemeente Noardeast-Fryslân is recent op de hoogte gebracht van de resultaten van de evaluatie van de centrumregeling Noardeast-Fryslân – Dantumadiel.
De 25 bevindingen van & Van de Laar zijn voor de ondernemingsraad over het algemeen herkenbaar en wij zijn content met de onderbouwing hiervan.

Met belangstelling, maar ook met zorg, heeft de ondernemingsraad kennis genomen van de bestuurlijke standpunten, die de colleges van burgemeester en wethouders hebben ingenomen in reactie en in vervolg op de uitkomsten van deze evaluatie.

Het college van Noardeast-Fryslân is voornemens de samenwerking in zijn huidige vorm te beëindigen en kiest voor óf herindeling óf volledige ontvlechting van de huidige samenwerkings-constructie en daarmee voor een volledige ontvlechting van het ambtelijk apparaat. Het college van Dantumadiel wil eveneens de samenwerking in zijn huidige vorm beëindigen en kiest ervoor om in de toekomst weer een eigen gemeentelijke organisatie te hebben, waarbij bepaalde taken worden uitbesteed aan of neergelegd bij Noardeast-Fryslân en andere overheden of private partijen. In beide scenario's zal dus sprake zijn van een gehele of gedeeltelijke ontvlechting van de ambtelijke organisatie. Het hoeft geen betoog dat de keus om tot een gehele of gedeeltelijke ontvlechting over te gaan een grote impact heeft op de ambtelijke organisatie en onze medewerkers.

Zoals ook in het onderzoeksrapport van & Van de Laar wordt gesteld, zal een ontvlechting leiden tot politiek-bestuurlijke imagoschade, hoge kosten en (opnieuw) ingrijpende gevolgen voor het personeel.

De medewerkers zijn 'reorganisatie-moe' en willen eindelijk in een stabiele situatie hun gewone werk kunnen doen. Binnen de ambtelijke organisatie hebben we sinds kort eindelijk weer een positieve flow te pakken. Er ontstaat stabiliteit nu we de fusie perikelen achter ons kunnen laten. Zaken als reorganisatie en ontvlechting zorgen juist voor veel onrust en onzekerheid en daarmee lekt veel energie en daadkracht weg uit de organisatie .

De ondernemingsraad heeft onlangs aan de directeur een advies uitgebracht over de Contourenschets 3.0 als richtinggevend kader voor de structuurwijzigingen in onze organisatie die voortvloeien uit de ontwikkelgerichte aanpak van de verbeteragenda. Daarbij heeft de OR aangegeven, dat het niet wenselijk is om te lang in een overgangsfase te zitten. De organisatie en de medewerkers kennen inmiddels een lange weg van samenwerking en/of fusies in verschillende verbanden – NOFA, Dan-Don, Middelsee, DDFK, Noardeast-Fryslân-Dantumadiel – en daarmee een veelheid aan reorganisaties en organisatieontwikkelingen.

Wij constateren dat met een gehele of gedeeltelijke ontvlechting de onzekere situatie en het weglekken van energie de komende jaren zullen blijven bestaan. Veel energie zal gestoken (blijven) worden in de ontvlechting, de (interne) organisatie, de gevolgen voor medewerkers, etc. en daarmee dus niet in de dienstverlening aan bestuur en inwoners. Uiteraard kan extra capaciteit worden ingehuurd, maar de veerkracht van onze organisatie kent zo langzamerhand ook zijn grenzen. Wij vragen de raden zich daar goed rekenschap van te geven.

Wij vinden deze ontwikkelingen bovendien zeer zorgelijk vanuit een oogpunt van een plezierig werkklimaat en goed werkgeverschap. De voortdurende onzekerheid leidt naar ons idee nu al tot een versterkte uitstroom van goede medewerkers en leidinggevenden.

In verband met de besluitvorming in de raden in de komende periode geven wij u vanuit de ondernemingsraad en vanuit het belang van onze medewerkers graag een aantal aandachtspunten mee voor een eventueel onderzoek en/of een mogelijke impactanalyse:

- Ontvlechting geeft opnieuw onrust, onzekerheid en minder aandacht en capaciteit voor onze dienstverlening; die normale dienstverlening wordt wel 'gewoon' verwacht;
- Wat voor gevolgen heeft ontvlechting voor de beschikbare capaciteit van onze dienstverlening en materialen;
- Wat zijn de gevolgen van ontvlechting voor het huidige verbetertraject en de nu al lopende organisatieontwikkelingen, waarbij t.z.t. sprake zal zijn van kleinere organisatieonderdelen, een andere span of control en attention, minder specialisatie, minder leidinggevenden, etc.;
- Wat zijn de ervaringen elders in Nederland met ontvlechting van een gemeentelijke organisatie (en leer hiervan);
- Er moet een goed sociaal plan komen om gedwongen ontslagen en andere nadelige gevolgen voor de medewerkers te ondervangen; maak daarvoor tijd, ruimte en budget vrij;
- Er zal opnieuw naar het huisvestingsvraagstuk (centrale huisvesting, gemeentewerven, gebiedsgericht en in de buurt werken) moeten worden gekeken; kan de eerdere besluitvorming ongewijzigd worden uitgevoerd?
- Wees duidelijk naar medewerkers en werk alle zaken SMART uit;
- Het is van groot belang om te weten wat de financiële consequenties van te maken keuzes inhouden en hoe er leiding gegeven gaat worden aan dit grote veranderings- en reorganisatieproces; de ondernemingsraad ziet graag een consistente lijn en daadkracht;
- Neem in overweging om ook onderzoek te doen naar de gevolgen van andere varianten buiten die van gehele of gedeeltelijke ontvlechting.

De ondernemingsraad is er gedurende het hele proces voor iedereen die in dienst is bij de gemeente Noardeast-Fryslân en hij behartigt daarmee ook de belangen van degenen die in dienst zullen treden van Dantumadiel, andere overheden of instanties of die mogelijk uit dienst zullen treden.

De ondernemingsraad heeft het zeer op prijs gesteld dat hij door de directeur/gemeentesecretaris tijdig is geïnformeerd over de uitkomst van de evaluatie van de centrumregeling. Wij denken dat het goed is, dat de ondernemingsraad zowel in het voortraject als tijdens het verdere proces actief wordt geïnformeerd en – naast het formele adviestraject – mee kan denken over zaken die de medewerkers aangaan.

Wij wensen uw raden veel wijsheid toe bij het nemen van besluiten, waarbij zowel de belangen van onze inwoners als de belangen van onze medewerkers goed worden gewogen.

Met vriendelijke groet,
Namens de ondernemingsraad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

M.J. van Everdink
voorzitter OR

N. Grotenhuis
secretaris OR

Een afschrift van deze brief gaat naar de colleges van B&W